

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
78. (1650.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3778 ▼
1 amerikai dollár	3,3131 ▼
100 magyar forint	1,5000 ▲

Aktuális

2

Magyarország–EU: 1–2

Az EB kész lezárni a Magyarország elleni kötelezettségszegési eljárást a jegybank ügyében, az adatvédelmi hatóság függetlenségének és a bírói nyugdíjkorhatár csökkentésének ügyében viszont az Európai Bírósághoz fordul. Az EU/IMF-tárgyalások zöld utat kaptak.

Aktuális

3

Fennakadást okozott a tulipán

A választási logó miatt nem tudtak megegyezni tegnap a közös kolozsvári polgármesterjelölt személyéről és a közös tanácsosjelölti listáról a három magyar párt Kolozs megyei vezetői. Ma délután ismét asztalhoz ülnek.

Kultúra

8

POSZT: minden jegy elment a kolozsváriak előadására

A POSZT-ra meghirdetett jegyek árusításának első napján elment az összes belépő a Kolozsvári Állami Magyar Színház Hedda Gabler című előadására. A június 7. és 16. között sorra kerülő XII. Pécsi Országos Színházi Találkozó jegyeit kedden kezdték árusítani, és a belépők mintegy húsz százaléka egy nap alatt elment.

Vezércikk

3

Instabilan

A választások szempontjából az látszik legfontosabbnak, és erre érdekes módon nem sok kommentátor figyelt fel, hogy az RMDSZ-t választói körében összehasonlíthatatlanul kevésbé viselte meg, koptatta el a kormányzás, mint a PDL-t. Ennek több oka lehetséges. ▶

Ágoston Hugó

Kihal a székely pityóka?

*Értékesítési gondok miatt pincében rothad a háromszéki burgonyatermés***A piaci terméknél olcsóbb a hipermarketek importkínálata. Lassan már csak nagytermelőknek éri meg krumplit termeszteni Romániában**

Fotó: archiv

A dömpingárak és a profi csomagolás egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy a romániai piacon egyre több az import burgonya, pedig a hazai termés bőven fedezné a keresletet, ráadásul vegyszermentesebb, így egészségesebb is. A veszteséik nemcsak a vásárlók, de a kistermelők is, akik a hazai krumplitermés zömét adják. A gazdák manapság gyakran termelői áron kénytelenek értékesíteni portékájukat – ez elől csak az egyesületbe való tömörülés jelenthet kiutat számukra. A burgonyapiac jelenleg egyértelműen a nagytermelőknek kedvez, hisz az ágazatban manapság csak az piacképes, aki korszerű mosó- és csomagológéppel rendelkezik. **6. oldal ▶**

Esély a perelő nyugdíjasoknak

ÜMSZ

▶ Megnyílt az esély arra, hogy a nyugdíjasok visszamenőleg is megkapják azt összeget, amelyet az állam tavaly januártól egészségbiztosítási hozzájárulás címén alkotmányellenesen levont a járandóságukból. A képviselőház munkaügyi és szociális szakbizottsága tegnap egyöntetűen megszavazta azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi az érintettek kártalanítását. A testület azt az időközben alkotmányellenesnek nyilvánított sürgősségi kormányrendeletet „korrigálta”, amely 2011. január elsejétől 5,5 százalékos egészségbiztosítási hozzájárulás kifizetésére kötelezte a nyugdíjasokat. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Évfordulós Rompuy-vizit

▶ Románia teljesítette a schengeni övezethez történő csatlakozás feltételeit – közölte tegnap Bukarestben Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke, aki abból az alkalomból látogatott Bukarestbe, hogy Románia hét évvel ezelőtt írta alá csatlakozási szerződését az Európai Unióval. **3. oldal ▶**

Roberta Anastase házelnök díjat adott át Herman Van Rompuy-nak Fotó: Mediafax

Gyámokra bízott „eperszedőárvák”

Antal Erika

▶ A külföldön munkát vállaló szülők által Romániában „felejtett” mintegy 83 600 gyerek sorsáról gondoskodó törvényt hagyott jóvá kedden szenátus. A jogszabály – amelyet még a képviselőháznak is jóvá kell hagynia – előírja, hogy a vendégmunkásként dolgozó szülők itthon hagyott gyerekeiket kötelesek családjuk valamely tagjánál elhelyezni. A megbízott gyámnak legalább 18 évvel idősebbnek kell lenni a gondjára bízott gyermeknél, rendelkeznie kell a havi minimálbérnek megfelelő keresettel, jártasnak kell lennie a gyereknevelésben, és nem vigyázhat egyszerre több mint három kiskorúra. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Röviden

Levél Ficónak a felvidékiek ügyében

A szlovák állampolgárságuktól megfosztott felvidéki magyarok ügyében fordult levélben Robert Fico szlovák kormányfőhöz Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke (képzőnkön balra) és Tőkés

László EP-képviselő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke (elől). Levélükben arra kérték Ficót: járjon közben, hogy „a saját hazájukban hontalanná vált felvidékiek” az állampolgárságuk mellett összes jogait is visszakapják.

Már júniusban elsötétül az OTV

Harmadszor is a kiszabható legsúlyosabb szankcióval sújtotta az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) az OTV-t, így Dan Diaconescu televíziója már csak május végéig sugározhat. Az újságíró-politikus tulajdonában lévő csatorna engedélye eredetileg 2013. április elsején járt volna le, az audiovizuális törvényt megszegve azonban az OTV folyamatosan leplezetlenül kampányolt Dan Diaconescu pártja, a PP-DD mellett, ezért a CNA két alkalommal is megfeleltette a televízió sugárzási engedélyének időtartamát. Az OTV júniustól csak akkor sugározhat, ha újabb licenckelmelet nyújt be az audiovizuális testülethez. Korábban Dan Diaconescu az államfőt vádolta azzal, hogy a csatorna elsötétítésével áll bosszút politikai ellenfelein.

Budapest segíti Moldáviát

A budapesti külügyminisztériumban érme- és bélyegkiállítás nyílt a magyar-moldovai diplomáciai kapcsolatok felvételének 20. évfordulója alkalmából. Bába Iván, a tárca közigazgatási államtitkára ebből az alkalomból kijelentette: a két ország közötti kapcsolatok „a lehető legjobb”. Magyarország tapasztalatai átadásával segíteni akar Moldóvának abban, hogy mielőbb „közelebb léphessen” az európai integrációhoz – mondta Bába Iván.

Bizalmi szavazás Prágában

A cseh kormány úgy döntött, hogy ma rendkívüli parlamenti ülésen bizalmi szavazást kér a képviselőházban. A bizalmi szavazást a képviselőház rendkívüli ülésén tartják meg. A kormány azért kényszerült erre a lépésre, mert az előző héten kettészakadt a legkisebb koalíciós párt, a Közügyek. Karolina Peake első alelnök kilépett a pártból, s bejelentette, hogy új politikai platformot alapít, amely támogatni fogja a kormányt. A Közügyek hétfőn felmondta a koalíciós szerződést is, s így kérdésessé vált a kormány többsége a parlamenti alsóházban.

Romney a Fehér Ház küszöbén

Mitt Romney megnyerte a republikánus előválasztást Connecticut, Delaware, New York, Pennsylvania és Rhode Island államokban. „A jobb Amerika ma este elkezdődött” – jelentette ki az öt államban aratott győzelem tudatában Romney, aki Rick Santorum visszalépése után már csaknem biztosan Barack Obama elnök hivatalos republikánus kihívójának tekinthető. „Helyre fogjuk állítani Amerika ígérését” – mondta az ünnepelő hívei által körülvett politikus. A republikánus előválasztások következő fordulóját május 8-án tartják Indiana, Észak-Karolina és Nyugat-Virginia államokban.

Magyarország–EU: 1-2

ÚMSZ-összeállítás

► Az Európai Bizottság kész lezárni a Magyarország elleni kötelezettségszegési eljárást a Magyar Nemzeti Bank ügyében, az adatvédelmi hatóság függetlenségének és a bírói nyugdíjkorhatár csökkentésének ügyében viszont az Európai Bírósághoz fordul – jelentette be az uniós végrehajtó testület szóvivője tegnap Brüsszelben. Olivier Bailly elmondta: a biztosok úgy ítélték meg, hogy az elhatározott lépéseknek köszönhetően a magyar jegybanktörvény összhangban lesz az uniós jogszabályokkal. Emlékeztetett arra, hogy a módosítások végrehajtásáról Orbán Viktor miniszterelnök kedden személyesen is biztosította José Manuel Barroso bizottsági elnököt.

Az uniós javaslattevő-végrehajtó testület azt is közölte tegnap, hogy továbbra is aggályai vannak általában a magyarországi igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatban. Az Európai Bizottság megjegyezte: egyeztetések folynak a magyar hatóságok, valamint az Európa Tanács és a Velencei Bizottság között, emellett pedig a Magyar Országgyűlésben jelenleg is zajlik a bíróságok igazgatásáról szóló jogszabályok módosításának vitája. Az Európai Bizottság szoros figyelemmel fogja kísérni az ügyet.

Ülésezik az Európai Bizottság. Végül úgy döntöttek: egy ügyben elfogadják a magyar kormány érveit

Fotó: Európai Unió

Akár két héten belül Magyarországra utazhat a Nemzetközi Valutaalap és az EU tárgyaló-küldöttsége, miután az Európai Bizottság szabad utat adott a finanszírozási csomagról szóló tárgyalások megkezdéséhez, de továbbra is megvan annak a kockázata, hogy a tárgyalási folyamat elhúzódik – vélekedtek a brüsszeli döntés tegnapi bejelentése után londoni felzárkózó pi-

aci elemzők. A Budapesti Értéktőzsdre jelentős erősődéssel reagált a bejelentésre, a forint pedig szárnyalni kezdett. Tegnap délután négykor az eurót 288,05 forinton jegyezték a bankközi devizakereskedelemben, szemben a kedd délutáni 294,11, illetve a hétfő délutáni 299 forint feletti jegyzésekkel.

A piactól eltérően az MSZP kétségesnek tartja, hogy valóban

létrejön egy új IMF-megállapodás, az ellenzéki párt szerint ugyanis a kormány a döntést is „időhúzásra” használja majd. Gúr Nándor szocialista alelnök, országgyűlési képviselő kiemelte: Orbán Viktor eddig mindig más-ként beszélt ugyanarról beföldön és külföldön, vagyis szerinte a kabinet nem használja majd ki a most megnyílt lehetőséget. Gúr Nándor arra számít, hogy erre a külföld is rájön néhány hónapon belül, és akkor ismét gyengülni kezd majd a forint árfolyama. Az LMP szerint az Orbán-kormány kapitulációval kezdte az IMF-hitelhez vezető hosszú utat. Jávor Benedek frakcióvezető azt mondta, ha a kabinet hamarabb engedett volna, azzal akár ötvenmilliárd forintot is meg lehetett volna takarítani. ◀

Brüsszel szerint nem feltétlenül negatív fejlemény a Mol kiszállása a Nabuccóból

A Mol Nyrt. nem tartja fenntarthatónak a jelenlegi Nabucco további finanszírozását, s ennek megfelelően a vállalat ideai költségvetését sem hagyta jóvá. Szakértők szerint bár a döntés megszületett, a Mol csak tulajdonrészének értékesítésével tudna kilépni a konzorciumból. Mivel azonban a német Bayerngas jelenleg is tárgyalásokat folytat a Nabuccóval arról, hogy hetedik részvényesként

csatlakozzék, az is elképzelhető, hogy amennyiben a jelenlegi tagok nem élnek elővásárlási jogukkal, végül a Mol pakettjét veszi meg. Az Európai Bizottság energiaügyi biztos, Günter Oettinger szóvivője korábban azt nyilatkozta, hogy a Mol Nyrt. esetleges kiszállása nem feltétlenül negatív fejlemény, ha sikerül találni egy újabb, tőkeerős partnert.

Az atomháború elmarad?

Hírösszefoglaló

► Nem valószínű, hogy az iráni vezetés megteszi az utolsó lépést az atombomba előállítására felé – véli az izraeli vezérkari főnök. Benni Ganc szerint az „igen racionális” iráni vezetők nem fognak úgy dönteni, hogy megteszik az utolsó lépést is az atomfegyvergyártás felé. A *Háárec* című baloldali lapnak nyilatkozva kijelentette: „A katonai opció időrendben az utolsó, de a hihetőség tekintetében az első. Ha nem hihető, akkor semmi értelme. Hihető módon készülünk rá. Katonaként ez a dolgom.” Figyelmeztetően azt is megjegyezte, hogy Iránnal „közelebb vagyunk a tárgyalások végéhez, mint a közepéhez”.

Ganc bevetésén. „A térségben csak ketten alkalmasak a demokráciára”

Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök szerint a közeli keleti térségben jelenleg csak a zsidó állam és Irán alkalmas a demokráciára, az arab világban pedig még évtizedekre lehet szükség a demokrácia kialakulásához. Netanjahu úgy véli, hogy a régió tavaly végigsópró „arab tavasz” nem vezet egyhamar nyugati típusú, demokratikus államrendezkedéshez. „Az arab társadalmak először a pán-arab ideológia hatásait tapasztalták meg, aztán a világi diktatúrák időszaka következett, most pedig a sarjában, az iszlám vallásjogon alapuló hatalmi rendszer” – fejtette ki, megjegyezve, hogy „valószínűleg végig kell menni ezen a sötét síkatoron”. ◀

Hollande Berlinbe készül

Gy. Z.

► Angela Merkel német kancellár visszautasította a franciaországi elnökválasztások esélyese, François Hollande javaslatát, amely szerint véget kell vetni a megszorításokra alapozott válságkezelésnek. A kiegyensúlyozott költségvetést eredményező gazdaságpolitika a legjobb válasz az európai adósságválságra – ismételte meg régi álláspontját Angela Merkel német kancellár reagálva Hollande kampányígéretére, miszerint ha elnökké választják, új irányt szab az európai válságkezelésnek. „Nem állítjuk, hogy a megtakarítások megoldanak minden problémát, de senki sem költött többet, mint amennyi van. Senki sem élheti így az egész életét, ezt mindenki tudja” – idézte a Bloomberg a kancellár szavait, amelyek egy berlini konferencián hangzottak el. A legtöbb hatalmi központban úgy látják, hogy Hollande máris győztes elnökként kezd viselkedni.

Merkel két tartományi szavazásra készül májusban, és 2013 második felében országgyűlési választásokon nyilvánítanak véleményt a németek a kancellár aszszony munkájáról. Nicolas Sarkozyval együtt dolgozták ki a fiskális fejelem programját, ame-

lyet az EU tagországainak többsége elfogadott. Merkel Sarkozy új-raválasztását támogatja, az esélyes azonban a közvélemény-kutatások szerint Hollande. A kérdés tehát az, hogy az esetleg megváltozó külső és belső politikai hangulat, valamint az erőviszonyok változtatásra bírják-e a kancellárt.

„Merkel Sarkozyval együtt vezette Európát, és most számba vehetjük ennek eredményeit” – szögezte le tegnapi kampánybeszédében Hollande, aki ugyanakkor megerősítette, hogy megválasztása esetén első útja Berlinbe fog vezetni „egy új Európa” építése érdekében.

Hollande-dal szemben Nicolas Sarkozynek mindenképp külső támogatásra van szüksége. Az államfő mégis kizárta bármilyen megállapodás lehetőségét a szélsőjobb oldali Nemzeti Fronttal. Szocialista riválisához hasonlóan azonban a két forduló között nyíltan kampányol annak a 6,4 millió, a szélsőjobb oldalt támogató választónak a megnyeréséért, akiknek szavazata meghatározhatja az elnökválasztás eredményét. Marine Le Pen, a Nemzeti Front jelöltje a szavazatok 18 százalékával a harmadik helyen végzett a vasárnapi első fordulóban. ◀

Ponta: még hét szavazat hiányzik

M. Á. Zs.

Hét szavazat hiányzik Victor Ponta szociáldemokrata elnök szerint ahhoz, hogy holnap a plénumban szavazásra bocsátandó bizalmatlansági indítvány sikeres legyen. „A Szociál-Liberális Szövetség frakciójában jelenleg 224 honatya ül, mindannyian jelen leszünk és megszavazzuk a kormány megbuktatására irányuló kezdeményezést” – hangsúlyozta tegnap Ponta. Hozzátette: tudatában van annak, hogy ez nem elég, de a voksolás pillanatáig töretlen lelkesedéssel „szólija meg a kormánypartit honatyákat, hogy ne üzzenek csúfot azokból, akik a parlamentbe küldték őket”. A hét elején még tíz szavazat hiányzott a bizalmatlansági indítvány sikeréhez szükséges 231-ből. Mihai Răzvan Ungureanu miniszterelnök tegnap a honatyák lelkiismeretére apellált, szerinte mindenkinek eszerint kell szavaznia. A sajtó által megkérdezett PDL-s politikusok véleménye megoszlik a kezdeményezés sorsát illetően, egyeseket aggasztanak az utóbbi napok fejleményei, mások viszont kizárják az indítvány sikerét. Volt olyan kormánypartit képviselő is, aki azt vetette a sajtó szemére, hogy csak a dezertáló PDL-sekre „vadásznak”, de nem számolnak azokkal az ellenzéki honatyákkal, akik a bizalmatlansági indítvány ellen voksolnak majd. Mint korábban írtuk, a PDL és az RMDSZ vezetése úgy döntött, részt vesznek ugyan a bizalmatlansági indítvány vitáján, de nem szavaznak róla. A nemzeti kisebbségek frakciója ellenben bejelentette, képviselőik szavazni fognak, mindenki a saját lelkiismerete szerint jár el. ◀

Évfordulós vizit

ÚMSZ

Románia teljesítette a schengeni övezetbe történő csatlakozás feltételeit – közölte tegnap Bukarestben Herman Van Rompuy. Az Európai Tanács elnöke találkozott Traian Băsescu államfővel, majd beszédet mondott a parlamentben. Van Rompuy abból az alkalomból látogott Bukarestbe, hogy Románia hét évvel ezelőtt írta alá csatlakozási szerződését az Európai Unióval.

„Arra szólítottam fel az Európai Tanácsot, hogy szeptemberben döntsön Románia schengeni csatlakozásáról” – mondta a román államfővel tartott közös sajtótájékoztatóján az uniós politikus. Rompuy dicsérte a román hatóságok erőfe-

szítéseit a csatlakozás műszaki feltételeinek teljesítésére.

Az Európai Tanács elnöke a reformok folytatására buzdította a román kormányt. Hangsúlyozta az uniós alapok lehívásának fontosságát, s arról beszélt: az EU értékeli, hogy Románia csatlakozott a fiskális paktumhoz.

Traian Băsescu tájékoztatta Herman Van Rompuyt arról, hogy Romániában az év közepén visszaállítják a két éve 25 százalékkal lefaragott közalkalmazotti béreket. Az intézkedés a román államfő szerint jótékony hatással lesz a hazai fogyasztásra. A román államfő azt kérte az ET elnökétől, hogy a következő költségvetési ciklusban az EU ne csökkentse, hanem szinten tartsa, vagy éppen növelje a kohéziós alapokat, amelyekre Romániának

is nagy szüksége van a további fejlődése érdekében. Van Rompuy közölte, tudomásul vette Románia álláspontját, és ezt a kérdést majd a júniusi EU-csúcson vitatják meg.

Traian Băsescu felhívta vendége figyelmét az európai szélsőséges pártok fokozatos térnyerésére, és hangsúlyozta, fontos, hogy az EU régi és új tagállamai egyaránt megelőzzék ezeknek a politikai erőknek a hatalomra kerülését.

A parlamentben mondott beszédében Van Rompuy az Európai Unió által Románia számára biztosított pénzek hatékonyabb lehívását, valamint a korrupcióellenes harc folytatását sürgette. Mint kifejtette, Románia ötéves uniós tagsága alatt ezeknek a pénzeknek mintegy 10 százalékát hívta le Brüsszelből. ◀

Herman Van Rompuy dicséretet és tanácsokat is osztogatott Traian Băsescu államfőnek a Cotroceni-palotában

Aláírásokat gyűjt Enache

Antal Erika

Nehéz helyzetben vannak azok a független jelöltek, akik indulni szeretnének a júniusi helyhatósági választásokon, ugyanis a törvény által megszabott számú aláírást május elseji határidővel nyújthatják be a választási irodákba. Mivel Romániában május 1-jét megelőző napok is munkaszüneti napok lesznek, a közjegyzői irodák nem tartanak nyitva, ahol négy példányban kell hitelesíteni az aláírásokat tartalmazó íveket. Smaranda Enache, a Pro Europa Liga társelnöke, aki Marosvásár-

hely polgármesteri funkciójára pályázik, diszkriminatívnak tartja az intézkedést és perrel fenyegetőzik, ha nem hosszabbítják meg a leadási határidőt. Tegnap sajtótájékoztatóján elmondta azt is, hogy meggyőződése szerint csakis egy független jelöltnek sikerülhet tizenkét év után leváltani a jelenlegi polgármestert. Ennek tudatában az emberjogi aktivista a demokráta liberális (PDL) pártot kívül valamennyi politikai alakulatot megkereste, és próbálta meggyőzni arról, hogy jelöltjeiknek csak függetlenként van esélyük a választások megnyerésére. ◀

Fennakadást okozó tulipán

Sipos M. Zoltán

Nem tudtak tegnap megegyezni a közös kolozsvári polgármesterjelölt személyéről és a közös tanácsosjelölti listáról a három magyar párt Kolozs megyei vezetői. Bár korábban úgy tűnt, hogy Erdélyben egyedülálló koalíció jöhet létre az RMDSZ, az EMNP és az MPP között, a fennakadást ez esetben is az okozta, hogy a néppártiak és a polgáriak nem kívánnak az RMDSZ választási jele alatt futó listán szerepelni. Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke tegnap este lapunknak elmondta, abban maradtak, hogy mindhárom fél egyeztet alakulata orszá-

gos vezetésével, és ma délután ismét asztalhoz ülnek. Mint ismeretes, az RMDSZ Szövetségi Állandó Tanácsa ma délután épp Kolozsváron ül össze a helyhatósági választásokkal kapcsolatos teendők megtárgyalása céljából.

Az RMDSZ-listán való indulás lehetőségét Gergely Balázs, a néppártiak kolozsvári polgármesterjelöltje ironikusan „megtisztelőnek” nevezte, amit tisztelettel elutasítanak. Hozzátette: a kolozsvári magyar koalíció elmaradásának felelőssége kizárólag az RMDSZ-t terheli, az EMNP időben és számos alkalommal mutatott nyitottságot az „egyenlő felek közötti megegyezésre”. ◀

Háromszéket lefedő RMDSZ

Kovács Zsolt

Háromszék 45 közigazgatási egységéből 40-ben indít polgármesterjelöltet és teljes tanácsosi listát az RMDSZ, mondta el sajtótájékoztatóján Tamás Sándor. A szövetség Kovászna megyei elnöke szerint az elmúlt 22 évben soha nem volt ilyen sok helyen jelöltjük, négy éve is 35 településen indítottak polgármesterjelölteket. Idén öt, többségében románok által lakott bodzavidéki településen nincs jelöltjük, viszont pályáznak a polgármesteri tisztségre több olyan településen is, ahol a magyarság aránya kisebb, mint a románoké: ilyenek Zágon,

Kökös, Bölön, Hídvég vagy Előpatak, és ezeken a településeken is erős csapatot állítottak. Elmondta: tegnap elkezdték leadni jelöltlistáikat a választási irodákhoz, számításaik szerint 40 polgármester, 1 megyei tanácselnök, 38 megyei tanácsstagjelölt és 660 települési önkormányzati jelöltje lesz az RMDSZ-nek. Tamás Sándor hozzátette: „amíg bennünket nem harapnak meg, addig senkit nem támadnak.” Hozzátette: véget kell vetni az egymáshoz feszülős időszakának, senkit nem akarnak megtörni, és a választások után együtt szeretnének dolgozni az önkormányzatokban a többi politikai szervezettel. ◀

Kolozsváron háromtagú delegáció képviselte mindhárom pártot A szerző felvétele

Instabilan

A nagyobbik kormánypart szemvédesei holnap véget érhetnek, hosszú agóniája után beállhat a megváltó politikai halál. A hatalomból kiesett PDL tovább fogatkozna, legnagyobb „adujától”, a választások megszervezésétől

(és külön „erősségétől”: a szavazatok számításától) megfosztva a femmaradása veszélybe kerülhet. Hallani, még mindig, hogy ha a mesterkéltségek legalább egy vonatkozásában, a MOGYE ügyében abszurd és igazságtalan bizalmatlansági indítvány átmenet, akkor zavaros, instabil politikai helyzet áll elő – de hát a mostani helyzet világos és stabil? Feltehetően korlátozott hatáskörű technikai kormány alakulna, amelynek fő feladata a júniusi helyhatósági és a novemberi parlamenti választások megszervezése, zökkenőmentes levezetése lenne. Ha viszont az ellenzéknek nem sikerül(t) elég kormánypartit honatyát átszabítani, illetve pénteken nem történnek átszavazások, akkor az átpártolások feltehetően leállnak, az ellenzék, a továbbiakban a napi parlamenti iszapbirkózást választja harcmodorául, immár kampánya részeként. Mindkét esetben nyilvánvaló azonban, hogy az egész erőltetett bizalmatlansági indítvány voltaképpen a választásokról, a kampányról és választásokon elérhető legjobb eredményről szól(t). A hatalom és az ellenzék eme pankrációjának vannak egyéb elemei is (a honatyák nem kevesebb, mint húsz százaléka váltott pártot, Mihai Răzvan Ungureanu miniszterelnök kelletlen megilletődöttnek látszik, érdekesen taktikázik a magyartól eltérő kisebbségek parlamenti csoportja), furcsa az európai kontextus is (Franciaországban győzhet a baloldal, Csehországban s Hollandiában is nagy zavarban van a jobboldali kormány); figyelmünket mégis fordítsuk inkább az RMDSZ felé. Mire számíthat ebben a helyzetben? A választások szempontjából az látszik legfontosabbnak, és erre érdemes módon nem sok kommentátor figyelt fel, hogy az RMDSZ-t választói körében összehasonlíthatatlanul kevésbé viselte meg, koptatta el a kormányzás, mint a PDL-t. Ennek több oka lehetséges. Elsősorban a magyar miniszterek ténylegesen és tagadhatatlanul jobbák, mint a lejárában levő ciklus kormányainak román tagjai átlagosan. Másodsorban mind a kormányban, mind a parlamentben a magyarok reprezentánsai sok esetben szembementek a durvább megszorításokkal, enyhítették a döntések következményeit a lakosságra nézve, főkenték a túlzásokra hajlamos demokrata liberális politikusok és különösen az államelnök törvényeket erőltető buzgalmit. (Volt, aki rá is fizetett.) Végül nem kis szerepet játszott ennek a képnak, percepciónak a kialakulásában a racionális sajtó (amelyhez magunkat, lapunkat is soroljuk), azzal, hogy keményen bírálta a narancspárt és az államfő antidemokratikus túlkapásait, ostobaságát és következtelenségét. Tehát a hatalom és az ellenzék politikai összecsapásait az RMDSZ, bár előbbinek a része, választásilag nem nagyon sínyli meg. Most már csak abban reménykedjünk, hogy nem a sajátjaink buktatnak el.

Román lapszemle

Megközelíthetetlenek a romániai tengerpart egykor legkedveltebb üdülőtelepeinek számító Neptun és Olimp, ugyanis az uttesteken nincs aszfalt. A tavaly novemberben elkezdett munkálatokat még márciusban be kellett volna fejezni. (Adevărul) ▶ A Petrom 6 banival drágította egy liter benzin árát. (Gândul) ▶ A Jeges-tengerben felfedezték a globális felmelegedés egyik fő okát, ugyanis nagy mennyiségű metán szivárog a vízbe. A folyamatot a tengeralatti permafroszt olvadása okozza, ez alatt található a metántartalék. (Adevărul)

„Pártváltóké” lesz a döntő szó?

Senki előtt sem titok, hogy a „pártváltók” egyéni érdekeket követve árulták el korábbi politikai alakulatukat.

Bogdán Tibor

▶ A „pártvándorokon”, a politikai alakulatokat eláruló politikusokon múlt hét pénteken Mihai Răzvan Ungureanu kormányának sorsa.

Erőviszonyok

A Demokrata Liberális Párt és – kisebb mértékben – az Országos Szövetség Románia Haladásáért nevű tömörülésből más pártokhoz „átigazol” honatyák felbontották a parlamenti erőviszonyokat. A törvényhozás felsőházában az ellenzék került többségbe, de a kormánypártok előnye a képviselőházban is rohamosan csökken.

Az átváltsók nyomán a hatalom mandátumainak száma 228-ra esett vissza, az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetségé pedig 221-re emelkedett – igaz, csupán papíron. Az ellenzék ugyanis a pénteki bizalmatlansági in-

Árulások, érvek

Az senki előtt sem titok, hogy a „pártváltók” egyéni érdekeket követve árulták el korábbi politikai alakulatukat. Ezt természetesen egyikük sem ismeri be, ehelyett a legképtelenebb magyarázatokkal próbálják meg igazolni lépésüket.

A „pártvándorlásra” a legkirívóbb példával Florentin Gust képviselő szolgál, aki tavaly május óra bejárta a teljes romániai politikai skálát. Előbb a szociáldemokraták soraiba lépett be, onnan a Konzervatív Párthoz ment át, rövid ideig komája, Mircea Geoană oldalára állt, amikor a szociáldemokraták volt elnökét kizárták a pártból, idén márciusban a Demokrata Liberális Pártba iratkozott be, hogy a hét elején visszatérjen a szociáldemokratákhoz.

Sorozatos árulását a legpopulista érvek egyikével, a nemzetféltéssel igyekeznek igazolni. Mint állítja, azért hagyta ott a demokrata liberálisokat, mert azok egymás után teszik az engedményeket az RMDSZ-nek – ő pedig nem akarja 30 év múlva azt

magyarázni a gyermekeinek, miért beszélnek magyarul Románia egyik régiójában. Ezért nem is tartja magát árulónak.

A demokrata liberálisokkal ugyancsak ezen a héten szakító Marin Anton, a part Giurgiu megyei szervezetének elnöke – mintegy az ellenzékét „szitává lövő” Traian Băsescu államfő szavait visszhangozva – arról beszélt, hogy őt Vasile Blaga „lőtte szitává”, ellehetetlenítve reform projektjeit. Távozása eredetire sikerült: néhány órával azután, hogy bejelentette, kilép a Demokrata Liberális Pártból, közölte: marad. Röviddel később megint megdöngölte magát – és átigazol a nemzeti liberálisokhoz. Anton gondosan előkészítette lépését, korábban ugyanis 11 demokrata liberális polgármestert küldött, mintegy előőrsként a nemzeti liberálisokhoz.

Petru Filip demokrata liberális szenátor úgyszólván menet közben változtatott „úti célján”: bár a Nemzeti Liberális Pártba várták, mégis a szociáldemokraták ajtaján kopogtatott. A kétszínű-

ség bajnokainak listájára írta fel magát Cristian Popescu „Piedone”, aki az általa képviselt bukaresti 4. kerület lakóihoz való hűséggel magyarázta átállását a konzervatívoktól az Országos Szövetség Románia Haladásáért tömörülésbe, hogy nem sokkal később ugyanerre hivatkozva térjen vissza előző pártjába, miután a „haladáspártiak” már megkezdtek a népszerűsítését szolgáló választási röpcédulák kinyomtatását. „Piedone” viszont úgy véli, soha nem árult el senkit, és a másik párt színeiben is a Konzervatív Párt tagjának tekintette magát.

A politikusból kilépő párt

A román pártokat jellemző ideológiai zavar iskolapéldájának tekinthető a demokrata liberálisok Temes megyei parlamenti képviselője, Marius Dugulescu furcsa filozófiával magyarázta szakítását a narancsvörösekkel, arra hivatkozva, hogy rájött, az igazi jobboldalt Romániában csak a nemzeti liberálisok oldalán lehet kialakítani, olyan emberekkel, akik vál-

lalataikat jótékonyági szervezetnek tekintik. Eredeti érvet talált magának a demokrata liberálisok Bihar megyei képviselője, Ștefan Seremi is, aki – mint mondta – pártja érdekében fordított hátat pártjának. Azt sem titkolta, hogy minden politikai alakulattól kapott ajánlatokat, most azt fontolgatja, ki, mit kínál fel neki. Amivel szinte tételesen beismerte, hogy anyagi érdekek szerint választja meg jövődöntő pártját. A „pártváltások” sorában a legnagyobb visszhangot a demokrata liberálisok hangadó politikusa, Sorin Frunzaverde „táborváltása” váltotta ki – de érvelése is emlékezetes marad. A Krassó-Szörény megyei pártszervezet volt vezetője szerint ugyanis nem ő távozott a pártból, hanem a párt hagyta el őt. Mintha csak az árulást a párt és nem a politikus követné el. A „pártvándorok” felsorolása még hosszasan folytatható lenne, ám ennyiből is kiderül, hogy a kormánypárti oldal „embervesztesége” nagy. Kérdés azonban, hogy az átváltsók nyomán mekkora az ellenzék nyeresége? ◀

Mormon lakó költözhet a Fehér Házba

Mitt Romney megnyerte a republikánus előválasztást Rhode Island, Connecticut és Delaware államban – jelentette egybehangzóan kedd este több amerikai sajtóorgánus a saját, nem hivatalos számításai alapján. Ezzel voltaképp megnyílt előtte a kapu, hogy már közvetlenül Obama elnök kihívójának tekintse magát. Kevesen tudják, hogy Romney a mormon egyház aktív tagja.

Gy. Z.

▶ „A jobb Amerika ma este elkezdődött” – jelentette ki az öt államban aratott győzelem tudatában Romney, aki az előválasztási küzdelemben második helyezett Rick Santorum visszalépése után már csaknem biztosan megszerzi a republikánus elnökjelöltséget. Ami a személyét illeti, 1947. március 12-én született a mexikói Chihuahua államban, azaz Csivavában, ahonnan egyébként a mostanában divatos ölekedvencek is elterjedtek. Mitt Romney felutazott a Michigan állambeli Bloomfield Hills-be, később pedig Franciaországban teljesített ketszer is mormon hittérítő (misszionárius) szolgálatot.

Mitől sikeresek?

Már a külföldi sajtónak is föltűnt, és arról cikkeznek, hogy mit tudhatnak a mormonok, ami olyannyira sikeresnek teszik őket (elsősorban természetesen az Egyesült Államokban). „Higgyetek Amerikában” – ez Romney jelmondata. A hitnek azonban a mostani választási kampányban nem osztottak

szerepet. A gondot ugyanis az okozza, hogy a mormonokat a legtöbb szövetségi államban sokkal inkább tekintik okkult és szélsőséges jelenségnek, mint elismert egyháznak. (Sokan leginkább a titokzatos amish-ekkel veszik őket egy kalap alá, jóllehet a mormonok szinte ki sem tűnnek a tömegből. Bár kezdetben – a minél nagyobb szaporulat érdekében – a többnejűséget hirdették, mára már alkalmazkodtak az általános elfogadott polgári törvényekhez. Igaz, az amerikaiakban a gyanú fennmaradt.) Mindössze hatmillió amerikai ismeri el hivatalosan a mormonságot, és világszerte is csak tizenhárom millió teszik ki a számuk. Mintegy száznegyven templomuk van, az egyházi vagyonuk dollárért tesz ki. A mormonoknak a vagyonnal kapcsolatban azonban van egy szigorú kikötésük: a magatartásukat, a családjukhoz fűződő kapcsolatukat, az önbizalmukat szigorú szabályok irányítják.

A mormon egyház tagja John Willard „Bill” Marriott Jr., a 81 éves hotelmogul, akinek magánvagyonát 1,6 milliárd dollárra becsülik; David

Neeleman (52), három légitársaság megalapítója; John Huntsman Jr. (52), Utah állam kormányzója; Aaron Eckhart (44) amerikai színész, aki az *Erin Brokovich*-ban aratott sikert.

Krisztus eredeti egyháza

A sikerek ellenére a mormonok szeretnék elkerülni, hogy „a menedzserek” egyházaként tekintsenek rájuk. Németországi szövegírójük, Ralf Grünke büszkén teszi hozzá a Bild am Sonntag című német lap hasábjain: „az idősök gyámoltói, továbbá a kőművesek és az operaénekesek egyháza is vagyunk.” Híveik ereje sokkal inkább gyermekeik nevelésében, a többnyire soktagú családjukhoz fűződő intenzív kapcsolataikban rejlik. Általános megítélés szerint a mormonok rendkívül gyakorlatiasak, pragmatikusak és hierarchiában gondolkodnak. Ehhez tartozik a hitük a nagyfokú önfegyelmében. A családokban már a legkisebb gyermekeket felelősségteljes feladattal bízzák meg, amint csak fizikailag alkalmassá nem válik rá. Viszont azon-

A Salt Lake Templom – a „mormon vatikán” egyik fő látványossága

nal a közösség teljes jogú tagjává is válik. Tagjai szerint a mormonizmus Krisztus egyházának visszaállításával kezdődött 1830-ban John Smith által. A „mormon” kifejezés elsősorban a hivatalos elnevezés szerint Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyházára, tagjaira és kultúrájára utal, azonban tágabb értelemben használatos a kisebb mormon felekezetek megnevezésére is. A mormonizmus azt tartja magáról, hogy azt az egyházat állítja vissza, amelyet Krisztus eredetileg alapított földi

életében, és amely később elveszett a földről.

A „mormon Vatikán”

Krisztus eredeti, igaz egyházának a visszaállítása a mormonizmus tanítása szerint a 19. századi Amerikában történt meg. Ekkor került fel az igény egy bejegyzett szervezet létrehozására. Ezt 1830. április 6-án a New York állambeli Fayette városban történt meg az idősebb Peter Whitmer házában, több tucat hívő jelenlétében. Az egyház 1830 végén gyors

növekedésbe kezdett, a mormon misszionáriusok kimentek a nép közé, hogy a „visszaállítás” üzenetét prédikálják. A gyorsan fejlődő egyház azonban arra kényszerült, hogy egyre nyugatabbra vándoroljon az ellenséges környezet miatt, amely elutasította a mormonokat a hagyományos protestáns és keresztény elképzelésekkel össze nem egyeztethető újszerű nézeteik miatt. Így az egyháztagok New Yorkból Ohioba, Nyugat-Missouriba és Illinoisba költöztek. Missouriban azonban az akkori kormányzó, Lilburn Boggs rendelete szerint az egyház összes tagját ki kellett irtani, vagy el kell üzni. Joseph Smithet pedig a csöcselék 1844. június 27-én az Illinois állambeli Carthage városi börtönében megölték.

Ismét vándorlás következett. Amikor Brigham Young rangidős apostol, a Tizenkettek Kvórumának elnöke vezetése alatt megérkeztek az első pionírok, a Utah állambeli Salt Lake City vált az egyház központjává. Ma Salt Lake City virágzó város a Sziklás-hegység lábánál. Az egyház világszintű központja a város szívében található.

Az egyház nevezetes látványosságai közé tartozik a tizenhárom hektáros gyönyörűen parkosított Templom tér, itt áll a repülőtérről is jól látható Salt Lake Templom, a Tabernákulum, a Gyülekező Csarnok, valamint két látogatóközpont. Voltaképpen ez a „mormon Vatikán”. ◀

Laptop

A nap címe. A kvórum hiánya meghosszabbítja Borbély parlamenti mentelmét, *Gándul*

Magyarázat. Hiába, a disznóságot a politikai ármány már elkövette.

Egy volt, aki optimista. Emil Bocnak meggyőződése, hogy a PDL-nek minden esélye megvan rá, hogy az őszi választások után is kormányon maradjon. Ebbe a nagy emberbe nem kis derűlátás szorult! *A Jurnalul Național*nak mondott még egy korszakosát: amennyiben pártja mégis elveszíti a választásokat, ő lemond. (Mint kifejtette, ez erkölcsiség és politikai tisztesség kérdése.) A baj az, hogy a volt miniszterelnök ezeket a közvetlen érzelmeket is úgy fejezi ki, mintha leckét mondana fel nagy öntudatosan. Amit viszont Mihai Răzvan Ungureanuról megjegyzett, az valóban figyelemre méltó, már-már megható. Azt mondta: a párt napról napra erősíti vele a kapcsolatokat, úgyhogy létezhet „közös jövő”.

Örökké semmi se tart. Igazi jó kérdés: meddig folyik még a példés képviselők átszivárgása az ellenzék pártjaiba? A választ együtt kereshetjük a fő kormánypart vezetőivel. *A Gándul* két nagyon illetékes politikust idéz. Cezar Preda szerint az ellenzék által manapság átcsábított nagyon sok parlamenti képviselő (y compris szenátor) fog visszakérezkedni az önkormányzati választások után a PDL-be, de az (a PDL) nem követi el azt a hibát, hogy visszafogadja őket, miután „levizsgáztak jellemből és a párt iránti lojalitásból. Elena Udrea alelnök is hasonlókat mondott, ám kissé furcsa logikával: mintha csak a dezertőröknek szurkolna, azt mondta, akik menni akarnak, most gyorsan, három nap alatt tegyék meg, mert az USL utána már „nem fogad”. Tévedünk, amikor az irónia mögött azért némi kétségbeesést is érzünk?

Nehéz választás. Feleség mondja a férjnek: „Látom, összecsomagoltál, hagysz el engem. S hova mész, anyádhoz vagy a PNL-be?” (Rajz és szöveg Mardale, *Cațavencii*)

A nap álhíre. Sajtótörténeti eseményre figyeltek fel a sajtófigyelők (titkoszolgálatok: egy tévéműsorban Ion Cristoiu, a neves román újságíró befejezett egy – saját maga által megkezdett – mondatot!

Minden napra egy mondás

„Mikor még nem hullott minden darabokra, de a dolgok már kezdenek szétesni, akkor derül ki, kik az igazi barátaid.”
Richard Burton

Madártej fokhagymával

Néhány napja terrorista vagyok. Nem is akármilyen, hanem nyikhaj, senkiházi, utolsó, tollforgató terrorista – azaz magyar újságíró. Vállalom e furcsa titulust, amit egy elborult pillanatában a Magyar Országgyűlés elnöke, egyben az ország ideiglenes köztársasági elnöke, Kövér László adományozott a munkáját tisztességgel végző újságíróknak. Vállalom szolidaritásból azokkal, akiknek címezte, de azért is, mert olvasatomban a szakmaiság „elismerését” jelenti. A nem épp cizellált stílusáról elhíresült ősfideszes politikus, aki Szász Jenő Magyar Polgári Pártjának tiszteletbeli elnöke, a *Hír* televíziónak nyilatkozva Schmitt Pál plágiumügyével és az államfői tisztességgel kapcsolatosan találta azt mondani, hogy mindenkinek végig

Gál Mária

kell gondolnia, aki hasonló pozícióra pályázik, hogy egész életét, életpályáját felteszi-e „csak azért, hogy néhány nyikhaj, senkiházi, utolsó, tollforgató terrorista” majd úgy gondolja, rajta keresztül lehet a legtöbbit

ártani a politikai ellentábornak. Persze azt csak sejtethetjük, hogy a Medgyessy Péter D-209-es ügynökügyét feltáró *Magyar Nemzet* újságírói nem terroristák, csupán azok a *hvg.hu*-s tollforgatók, akik a másolt kisdoktori botrányt robbantották ki. Én, sok más kollégámmal egyetemben, úgy gondolom, hogy az újságírók mindkét esetben munkájukat végezték, jól és tisztességgel, hiszen mindkét esetben bizonyosodott, hogy nem rágalmról van szó, a választóknak pedig jogukban állt megtudni az igazságot azokról, akiket a magasba emeltek voksaik révén. Mert abban igaza van Kövérnek, hogy aki vezető politikusi pályára adja a fejét, az igenis egész életét és életpályáját közszemlére teszi. Legalábbis a demokratikus jogállamokban, ahol szabad a szó, és szabad a sajtó. Ez után az interjú után, immár terrorista-ként, LMP-s is lettem, mert egykori kisebbségként kötelezőnek éreztem a szolidaritást a magyar parlament legkisebb pártjával, amely a kövéri vízióban egy „mitugrász, kivagyti kisebbség”, amely

Fogyaszthatatlan, mint az újdonsült magyar demokrácia, ahol terrorista az újságíró és mitugrász a kisebbség.

hogy jön ahhoz, hogy néhány mandátumával megmondja a kétharmados többségnek a tutit? Mondta mindezt ugyanaz a politikus, aki állítólag (pártjával együtt) elkötelezett védelmezője a határon túli magyar kisebbségi közösségeknek, és minden bizonnyal nagyon felháborodna, ha valamely román/szlovák politikus azt kérdezné, hogy mit képzelnék az ugyancsak parlamenti küszöb határán bejutott magyar pártok, néhány mandátumukkal akarnak diktálni anyanyelv használati ügyekben, például? Mit szólna akkor Kövér? Vagy az más?

Nem tiltakozott a pártja, párt- és miniszterelnöke nem kérte számon, bár a bajuszát sem vágatta le megmondóemberének. Minden jel arra mutat, sokáig kell még mitugrász kisebbségként, tollforgató terroristaként élnem, mert nem hinném, hogy egyhamar kedvesebb lesz bármelyik megbélyegzett kategória a hatalom szívének. Valahol meg is értem a Kövərből kibukó indulatot. A két évvel ezelőtti diadalmenet vesszőfutássá vált számukra, s ebben a po-

kolban folyton a sajtóba ütköznek. A tollforgató nyikhajok pedig lépten-nyomon emlékeztetik az egykori fülkeforradalmárokat, akik csak hárombetűsnek nevezték és „kipaterolták” az IMF-et, hogy most kétségbeesetten előszobáznak hitelre várva. Emlékeztetik, hogy törvénykölteményeiket, amelyekre oly büszkék voltak, szép lassan mégiscsak módosítaniuk kell, amennyiben bent szeretnének maradni a demokratikus európai államok elitklubjában. Hiába hivatkoztak arra, hogy a médiatörvény bizonyos elemei mind megtalálhatók valamely ország médiaszabályozásában, a találomra összegyűrt monstrem már sokat csinosodott külső kényszerre. Mint ahogy, remélhetőleg, előbb-utóbb a legújabb adóegyveleg is szelidülni kényszerül, mert bár igaz, hogy van mobiladó például Máltán, biztosítási adó vagy banki tranzakciós adó sok más országban, együtt sehol sem léteznek. Ugyebár finom étel a miccs fokhagymával vagy a madártej vaníliával, de összegegyítve sehol sem találják. Merthogy fogyasztatlan, mint az újdonsült magyar demokrácia, ahol terrorista az újságíró, mitugrász a kisebbség és visszamenőleges hatályúak a törvények.

Mese habbal

Horváth Szekeres István

Erőszakmentesen

SZELLEMI DÉZÉS

A „mi” és az „ők” fogalmának megfelelően szinte teljesen lényegtelen, hogy szomszédaink érdekei egyben a mieink is. Ha törődünk szomszédaink érdekeivel, akkor alapvetően saját jövőnkét igazgatjuk. A valóság olyan egyszerű: ha ártunk ellenségünknek, ártunk magunknak is.

Azért gondolom így, mert a mai technikai fejlődés, egész globális gazdaságunk és a népesség ugrásszerű megnövekedése eredményeként világunk nagy változáson esett át: sokkal kisebb lett. Észleléseink pedig nem ugyanabban az iramban fejlődtek; továbbra is ragaszkodunk a régi, nemzeti határvonalakhoz, a „mi” és az „ők” megrögzült érzéséhez. (...)

Ha jól megnézzük múltbéli bolygónkat, az országokat, a régiókat, sőt a falvakat, jól látható, hogy gazdaságilag függetlenek voltak egymástól. Az akkori körülmények között az ellenségre mért csapás a mi győzelmünket jelentette. Akkor még volt értelme az erőszaknak, a háborúnak. De manapság annyira függünk egymástól, hogy a háború fogalma idejétmúlttá vált. Ha ma problémák vagy ellentétek merülnek fel, igyekeznünk kell párbeszéddel megoldanunk azokat. A dialógus az egyetlen helyénvaló módszer. Az egyoldalú győzelemnek ma már nincs értelme. Azon kell munkálkodnunk, hogy a konfliktusokat a béke szellemében oldjuk meg, mindig szem előtt tartva mások érdekeit. Nem semmisíthetjük meg a szomszédainkat! Nem vehetjük semmibe érdekeiket! Ha így tennénk, saját szenvedésünket idéznénk elő. Ezért gondolom azt, hogy az erőszak koncepcióját el kell vetnünk, és erőszakmentes megoldásokat kell találnunk.

A Dalai Láma: Nyitott szívvel
Fordította: Frigyk László

Jatt – teremtés

Gigi Becali és a hazai labdarúgás többi maffiózója fellélegezhet: az igazságszolgáltatás felmentette őket a súlyos korrupciós vádak alól, amelyek nyomán többjük ellen húszéves börtönbüntetést kértek az ügyészek. Velük együtt elégedetten dörzsölhetik a kezüket a politikai-gazdasági élet alvilági figurái is, hiszen ha a fociban lehet büntetlenül bűnözni-bundázni, miért ne lehetne másutt is. A felmentő ítéletek ugyan nem éppen ártatlannak mondták ki a törvényszegőket, ők csupán a kellő bizonyítékok hiányában mentesülhettek a felelőségre vonástól – ami korántsem azonos a vétlenességgel.

Ám a hazai maffiának ennyi is elegendő, arra ugyanis mindenkor gondja lesz, hogy az ügyészek ne jussanak elegendő terhelő adat birtokába; vagy ha mégis, akkor a vádakat úgy fogalmazzák meg, hogy azokat a bírók könnyűszerrel elutasíthassák. Lám, Gigi Becalinak sem kell ultié a megvesztegetési pénz miatt – sőt, az 1,7 milliós eurót kamatostól visszakapja; az igazságszolgáltatás alighanem stílusos akart lenni, és maga is készpénznek vette, hogy a börtöndnyi készpénzt a vádlott azért fizette volna ki a megvesztegetésre kiszemelt csapatnak, hogy az legjobb képessége szerint játszósszék. Ezzel zöld út nyílt mindenfajta lekenyerezés, lefizetés előtt, és nem csupán a labdarúgás világában, de minden más területen, az egész társadalom szintjén is.

A Becali-klán tagjai, Mircea Sandu, Mitică Dragomir és társaik labdarúgóklubokat 10 millió euróval megkárosító, de büntetlenül maradt fekete játékoseladásai, adócsalásai nyomán immár lelkiismeret-furdalás nélkül hajthatja álomra a fejét a néhány száz eurót elsinkófaló könyökvédős kistisztviselő, az adójából a törvényesség határán imbolgyogva apró összegeket lefaragó kisvállalkozó, hiszen ha a milliókat elcsalók tisztességes üzletembernek minősülnek, akkor ők egyenesen kitüntetésre lennének jogosultak.

A Gigi Becali-féle precedens nyomán ki szólhatná már meg a páciens, aki borítékot csúsztat az orvos zsebébe, és ki ítélné el a hálapénzt elfogadó doktort, ha az egész „tranzakció” csak azt szolgálta, hogy a doktor úr legjobb tudása szerint műtse meg vagy kezelje a beteget.

Melyik pedagógus ne tarthatná meg ezek után a jattot, ha azt csupán azért kapja a szülőktől, hogy csemetéjét a legnagyobb figyelemmel oktassa, nevelje – esetleg a legnagyobb körültekintéssel vegye figyelembe a nebuló veleszületett érzékenységét az alacsony osztályzatokra. És mindezek után akár a mozdonyvezető is elvárhatná a borraivalót utasaitól, amiért a tőle telhető legnagyobb éberséggel juttatta célállomásra a szerelvényt.

Bogdán Tibor

Kihal a székellyföldi pityóka?

Kovács Zsolt,
Szakács Zsuzsanna

► Az értékesítési gondok miatt egyre kockázatosabb a krumplitermesztés Romániában, ez pedig súlyosan befolyásolhatja két székellyföldi régió, Hargita és Kovászna megye gazdaságát. A napokban Ioan Benea, a krumplitermesztők országos szövetségének (FNCR) elnöke kongatta meg a vészharangot, hangsúlyozva, a helyzet javulása csak egy célzottabb kormányzati támogatással érhető el, illetve a termelők és a nagybani felvásárlók kapcsolatának gyökeres átalakításával.

Aggályait megerősítik Könczei Csaba szavai is. A Kovászna megyei mezőgazdasági igazgatóság vezetője lapunknak elmondta: a Háromszéken tavaly megtermett krumpli mintegy negyedtét még nem tudták értékesíteni a gazdák, a készletek pedig lassan romlásnak indultak a pincékben. A probléma főként a kis- és közepes termelőket érinti, a nagyobb gazdaságoknak nem volt eladási problémájuk: terményüket felvásárolták az áruházak, mivel már rendelkeznek megfelelő raktározási lehetőséggel, illetve van krumplimosó és -csomagoló felszerelésük.

Egységben az erő

„A kis és közepes termelők csak akkor lehetnek piacképesek, ha egyesületbe, termelőszövetkezetbe tömörülnek, megvásárolnak mosó- és csomagolóberendezéseket és a terményt közösen értékesítik” – hangsúlyozta Könczei Csaba. A szakember szeretné, ha a következő években Kovászna megyében legalább 2-3 ilyen termelői egyesületet létre tudnának hozni, hisz a több tízezer eurós gépeket másképp szinte lehetetlen egy kistermelőnek beszerezni. A térség néhány önkormányzata már cselekedett is ennek érdekében: közösen létrehozták az Agrosic nevű mezőgazdasági egyesületet, amelynek célja a termelői csoportok ösztönzésén túl a gazdák anyagi támogatása is. Románia mintegy 240 ezer hektár krumplival beültetett területének zömét kistermelők 10 hektárnál kisebb parcellái teszik ki, emellett alig 200 nagytermelő rendelkezik 10 hektárnál nagyobb burgonyafölddel.

Elhanyagolt hazai

Az országos érdekvédelem elnöke éppen abban látja a legnagyobb problémát, hogy

A csomagolás számít. A krumplimosó és -csomagológép óriási előnyt jelent az értékesítésben

az üzlethálózatok zöme egyáltalán nem fektet hangsúlyt a hazai termékek, termények beszerzésére. Benea szerint a nagykereskedők az importkrumplihoz dömpingáron jutnak hozzá és ez számukra fontosabb még a minőségénél is. „Pedig a hazai termék egyáltalán nem rossz minőségű, sőt, általában kevesebb vegyszert tartalmaz” – mutatott rá a FNCR elnöke, hoz-

záfűzve: ha az import lenyomja a termények árát, nemcsak hogy nagyobb lesz a gazdák termelési költsége, mint a bevétele, de arra sem marad, hogy a jövő évi termést elvesse.

Jelenleg a mosott-csomagolt krumpli kilogrammját 50-55 banis nagybani áron lehet eladni, míg a kistermelők gyengébb minőségű árujáért 40-45 banit kérnek. Ez keve-

sebb mint fele annak az árának, amit két éve adtak a krumpliért, amikor más, nagy uniós krumplitermesztők, a németek, lengyelek, hollandok termése gyenge lett, és hiány alakult ki a piacon.

Nem „elvetendő”

A vetőmagprobléma egyébként országszerte to-

vább nehezíti a gazdák helyzetét. Míg a mezőgazdasági minisztérium adatai szerint 1999-ben 6500 hektáron termesztettek ültetni való krumplit, ezen területek aránya tíz év alatt 2000 hektárra zsugorodott. Tavaly már csak 755 hektáron termett vetőburgonya. Könczei szerint Háromszéken ma csupán 100 hektáron természetnek minőségi vetőmagot – elsősorban amiatt, hogy nincs rá állami támogatás. Mint mondta, a nagygazdák figyelnek a minőségi vetőmagra, amit többnyire külföldről vásárolnak meg, a kicsik pedig vagy megtermesztik maguknak a magot, vagy a nagygazdától vesznek át.

A termelők számára az elmúlt években ráadásul gondot okozott a számos természeti katasztrófa is. A „kézves” burgonyát árvíz, kedvezőtlen időjárás és különböző betegségek egyaránt tizedelték. Ennek ellenére azonban úgy tűnik, a tavalyi rekordtermés egy ideig mégis pozitív hatást gyakorol a krumpli szektorára – az agrármérnökök tapasztalata szerint ugyanis egy jó év után megnő a bevetett területek aránya. Háromszéken idén a tavalyihoz hasonló területen – mintegy 16 ezer hektáron – terem majd krumpli. ◀

HIRDETÉS

ROMÁNIÁHOZ CÍMZETT LEVÉL

**MINDENNAP ÍGY KÖSZÖNTSÜK EGYMÁST:
JÓ SZERENCSET! - MINT A SZÉP IDŐKBEN**

A nevem David Cristian, 40 éves vagyok, Verespatakon születtem és itt nőttem fel. Házas vagyok, két gyermek apja. Tizenhat évet dolgoztam a verespataki bányában, amíg bezárt. Ezt követően egy ideig állás nélkül maradtam, de Veresvölgyben akadt egy munkahely. Sajnos, csak egy évet és pár hónapot tartott. Így ismét munkanélküli

maradtam. A kiegészítő béreket 2008-tól nem folyósítják...

2011-ben esélyem volt arra, hogy a Roşia Montană Gold Corporation ideiglenes szerződéssel alkalmazzon. Családom számára, és nekem is, fellélegzést jelentett. Mindenki örül, ha tisztességes munkával pénzt szerezhet.

Azért írok, hogy egy olyan ember öröme és reményét tolmácsoljam, aki nem kíván egyebet, csak dolgozni szeretne, hogy tisztességesen nevelhesse fel a gyermekeit. Azért, hogy reményünk ne vesszen el, kérem, támogassák a verespataki bányászatot.

Ha beindul a bányaterv, nem csak a helybeliek dolgoznak majd itt, hanem nagyon sokan mások.

Verespatakon mindig bányászatból éltek az emberek. Soha másból.

Cristian David

A VERESPATAK KÖRNYÉKIEK NEM KÍVÁNNAK MÁST, CSAK DOLGOZNI SZERETNÉNEK.
Ismerd meg életük történetét a www.scrisoarecatreromania.ro honlapon!
A verespatakiak kezdeményezése, a Roşia Montană Gold Corporation támogatásával.

Gyámokra bízott „árvák”

Folytatása a 7. oldalon

A törvényjavaslat az itthon hagyott gyerek gondozását vállaló személyt előbb pszichológiai vizsgálatra küldné, amit a Szociális Közszolgáltatások (SPAS) szakembere végezne el. Ha az előírt feltételek nem teljesülnek, a szociális és gyermekvédelmi hatóságok a kiskorúakat gondozási központba helyezhetik el.

Szigorítás

„A külföldön dolgozó szülőket most is kötelezi a törvény, hogy az itthon hagyott gyerekekről a polgármesteri hivatalok szociális irodáiban jelentést tegyenek, de ezt kevesen veszik komolyan, ezen szigorítana a törvényjavaslat, – mondta lapunknak Elekes Zoltán, a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság vezetője. Ismertetése szerint a megyében 1208 olyan gyereket tartanak nyilván, akiknek a szülei külföldön dolgoznak, ebből 181 gyerek esetében mindkét szülő vendégmunkásként dolgozik, 321 kiskorú esetében az egyedülálló szülő külföldön dolgozik, 706 gyerek pedig egyik szülő jelenlétét nélkülözi. „Az adatok nem fedik teljes mérték-

Törvény kötelezheti a külföldön dolgozó szülőket, hogy gyerekeiket családtagoknál helyezték el

ben a valóságot, ugyanis sokan mellőzik a bejelentést, a határnál pedig nem kérdik meg, hogy kit hagyott otthon” – fogalmazott az igazgató.

Az érintett kiskorúak helyzetén az önkormányzatok is segíteni próbálnak. A Szilágy megyei Felsőegregyen alig tíz napja fejezték annak a központnak az építését, ahová ösztől az itthon hagyott gyerekeket várják – nyilatkozta Pamfil Berar polgármester. Elmondta: az 1400 lelket

számláló településből 35 család külföldön dolgozik, kilenc gyermekük maradt itthon, idős személyek gondozásában.

Maradandó nyomok

„Az édesanyától való távollét depressziót, visszaférlődést, személyiségzavart is okozhat, attól függően, hogy mekkora a gyerek” – állítja Simon Izabella pszichológus. Ha túl kicsi a gyerek, akár egyfajta kábult állapotba is

kerülhet, ami azt jelenti, hogy nem fogadja el az ételt, nem akar megmozdulni, nem akar reagálni a környezet ingereire. Az elszakítás az erkölcsi ítéletek fejlődésére is rányomja a bélyegét, akár csak a serdülőkorú gyerekek viselkedésére. „Személyiség-től is függ, hogy kit mennyire visel meg ez, de mindenképpen nyomot hagy a fejlődésben” – hangsúlyozza lapunknak a szakember.

Páll Irén tanítónő lapunknak elmondta, van olyan

eset, amikor gondozói mindentől megóvják a rájuk bízott kicsit, így képtelenné válik arra, hogy bármit is egyedül megtegyen. „Legrosszabb helyzetben azok vannak, akik az utcán nőnek fel és megtanulják, hogy az erősebbnek van nagyobb esélye a túlélésre” – magyarázta a pedagógus.

Kényszerből mennek külföldre

Kiss Irén lánya és veje Spanyolországban dolgozik, ezért a harmadik osztályos unokáját a nagymama neve li. „Itthon nem volt munkahely, ők onnan rendszeresen küldik a pénzt, így elvállaltam a kislány gondozását” – magyarázza a hetven éves nagymama. Kovács Dávid és Kovács András testvérpárnak négy évvel ezelőtt ment el az édesanyja Amerikába. Az akkor 14 és 16 éves fiúk elfogadták a helyzetüket, elmondásuk szerint egy ideig még tetszett is nekik a hirtelen rájuk szakadt szabadság. „Apánk munkanélküli volt, édesanyámnak kevés volt a fizetése, ezért döntöttek a külföldi munkavállalás mellett. Évente csak egyszer találkoztunk, karácsonykor” – magyarázták az időközben nagykorúvá vált fiúk. ◀

Ellenőrzött majálisozás

ÚMSZ

„A hosszú hétvégén a vadpiknikezésért még nem, de a szemtelésért büntethetnek” – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján Korodi Attila környezetvédelmi miniszter. A márciusban életbelépett törvény szerint csak az önkormányzatok által erre a célra kialakított kirándulóhelyeken szabad tüzet gyújtani és a szabadban étkezni. A hétvégén a környezetvédelmi őrség és az állami erdészet több mint ezer alkalmazottja fog járőrözni a kirándulóhelyek környékén. Főleg azokon a területeken lesznek ellenőrzések, amelyek közismerten „flekkenező zónák”, mint például a Bukarest, Brassó, Bușteni környéki erdők. „Akik kimennek a szabadba, azoknak a magatartását már lehet mérlegelni a pikniktörvény alapján: nem azt, hogy hol, hanem hogy hogyan, mivel még kevés a kialakított piknikezőhely” – magyarázta Korodi. Aki az előírásokat megszegi 100-tól 3000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtható. A minisztérium felszólította az önkormányzatokat, május végéig jelezzék, kialakítanak-e piknikezőhelyet. Miután a környezetvédelmi őrség ellenőrzi terveiket, a szakértárca közlése szerint Románia piknikterképét – közölte a miniszter. ◀

Világirodalom az új tanévben

Hírösszefoglaló

Több újdonságot is hoz a következő iskolai tanév, a legfontosabb az, hogy a közoktatásba új tantárgy, a világirodalom bevezetését tervezik. A vonatkozó anyag rész legkevesebb 10 százalékat tenné ki a nyelvi és kommunikációs tantervnek – nyilatkozta Oanea Badea oktatási államtitkár. A szakértárca a *Sport mindenkiért, mindenki a sportért* program bevezetését is tervezi, az államtitkár szerint ugyanis nagyobb figyelmet kellene fordítani a tömegsportra az iskolákban. A program ajánlott sportnapot is tartalmaz, ehhez az iskolák ön-

ként csatlakozhatnak, azzal a feltétellel, hogy a diákjaiknak legkevesebb felét be kell vonniuk a tevékenységbe.

A 2012-2013-as tanév 36 hetes lesz, a diákok összesen 178 napon járnak majd iskolába, egy nappal többet, mint a jelenlegi tanévben. A végzős középiskolások számára a tanév 37 hetes lesz, amiből az utolsó 4 hetet az érettségi lebonyolítására tartják fent. A nyolcadikosok 36 hetet járnak majd iskolába, ebből egy héten a képességvizsga zajlik. Két nagyobb vakáció lesz, egy háromhetes téli vakáció és egy kéthetes tavaszi. Az elemi osztályos tanulóknak az október 29. és november 4.

közötti hét is szabad lesz, az *Iskola másként* programot pedig április 1-5. között szervezik meg – ismertette Oanea Badea. Az oktatási államtitkár elmondta, a legtöbb európai országban az iskolai napok száma 185, Romániában pedig 178, azonban a tanterv „vaskos” tartalma miatt nem jelentene előnyt az iskolai napok számának növelése. Álláspontja szerint néhány éven belül a tananyag korszerűsítése segít majd az iskolai napok száma és a tartalom közti optimális arány kialakításában. A 2012-2013-as tanév a legtöbb iskolás számára szeptember 10-én kezdődik és június 22-ig tart. ◀

Esély perelő nyugdíjasoknak

Folytatás az 1. oldalról

Az Alkotmánybíróság kimondta: a 740 lejt meghaladó nyugdíjából jogtalanul tartották vissza az 5,5 százalékos egészségbiztosítási járulékot, mert a fizetési kötelezettség nem a teljes összegre, csak a 740 lejt meghaladó különbözetre vonatkozhat. A taláros testület azonban azt is leszögezte: a módosítás nem visszamenőleges hatályú, így a nyugdíjasok a jelenlegi törvények szerint nem kaphatják vissza a már elvett összegeket. A képviselőház munkaügyi és szo-

ciális szakbizottsága tegnap egyfelől az alkotmánybírósági döntésnek megfelelően módosította a sürgősségi rendeletet jóváhagyó törvényt, másfelől beiktatott egy új cikkelyt, amely kimondja: a nyugdíjasok havi részletekben visszamenőleg visszakapják az államtól a jogtalanul elvett összeget. A törvénymódosításról a későbbiekben szavaz a képviselőház plénuma. A szakbizottság ülésén csupán az ellenzéki képviselők vettek részt, s szavazáskor a testület nem volt döntőképes. Ennek ellenére a szociáldemokraták

és liberálisok azt állítják, a házbizottságnak jogában áll a törvényről szóló végzavazást napirendre tűzni.

Mint ismert, az Alkotmánybírósági döntés közzététele után nyugdíjasok rohamozták meg a törvényszékeket és nyugdíjpénztárakat, hogy visszaköveteljék pénzüket. Kerekes Károly, a képviselőház munkaügyi szakbizottságának jogász végzettségű tagja korábban lapunknak kifejtette, az érintettek hiába pereskednek, mert a taláros testület döntése értelmében a módosítást nem lehet visszamenőleg alkalmazni. ◀

FELHÍVÁS

A bukaresti **Ady Endre Elméleti Líceum** tárt kapukkal vár új diákokat minden évfolyamra, az óvodától az érettségiig!

Tanintézményünk a városközponttól 15 percre, jól megközelíthető helyen, egy vonzó, klasszikus épületben található.

A bukaresti magyar tannyelvű oktatás közel kétszáz éve folyamatosan működik. Az intézményben folyó magasszintű oktatói-nevelői munka eredményeként tanulóink sikerrel felvételiznek felsőoktatási intézményekbe és eredményesen munkálkodnak a legkülönbözőbb szakterületeken, bel- és külföldön egyaránt.

Intézményünk különleges oktatási – nevelési stílusára jellemző a családi hangulat, közvetlen hangvételű, szoros diák-tanár illetve szülő-tanár kapcsolat; tehetséggondozás és felzárkóztatás; egyénre szabott módszerek alkalmazása kislétszámú osztályokban, jól felszerelt szaktantermekben; egyéni képességek kibontakoztatása, a gyermek személyiségének harmonikus fejlesztése; korszerű alpműveltség megszerzésének biztosítása. Mindezt egy jól felkészült, magát állandóan továbbképző, didaktikai és tudományos fokozatokkal rendelkező, szakmai díjak és állami kitüntetések által elismert tantestület biztosítja.

ELŐNYÖK: iskolai étkezde; napközis foglalkozás (after school) az I-V. osztályos diákoknak; testvériskolai kapcsolatok bel- és külföldön; nemzetközi projektekben való részvétel; hagyományos és alternatív tantárgyversenyeken való részvétel; hangszeres zeneoktatás; művészeti csoportokban való tevékenység; épülőfélben levő kollégiumunk hamarosan lehetővé teszi nagyszámú vidéki tanulók beiskolázását is (elsősorban a IX-XII. osztályokba), megkönnyítve az egyetemi továbbtanulásra való felkészülést.

ELÉRHETŐSÉGEINK: www.liceuladyendre.ro

CÍM: Bd. Ferdinand 89. szám, II. kerület, Bukarest

TEL: 021-2520192, **Fax:** 021-2521123

MEGKÖZELÍTHETŐSÉG: *Metró* (Iancului megálló), *Trolibusz* (69,85; Oborul Nou megálló, (volt Dimitrov útkeresztveződés)), *villamos* (1, 46 szám, Ferdinand megálló, 14-es villamos Mihai Bravu megálló), *autóbusz* (101, 335, 330, szám Mihai Bravu megálló).

Minden érdeklődő diákot szeretettel vár a bukaresti Ady Endre Elméleti Líceum!

HIRDETÉS

Röviden

Szent György hava jeles napja

Az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékháza (Kolozsvár, Majális/Republicii u. 5/1.) holnap, pénteken 16 órától Jelesnap-tárgyományörző gyermekprogramot szervez. Szent György havában a résztvevők a hónap jeles napjaihoz fűződő szokásokkal, hagyományokkal ismerkedhetnek meg. A rendezvényt I-IV. osztályos kisdíjaknak szánják, de minden érdeklődőt szívesen látnak, nem utolsósorban a szülőket és nagyszülőket.

A puliszka lesz a főszereplő

Miután tavaly Nyíregyházán a töltött káposzta volt, április 28-án, szombaton a Szatmár megyei Turcon a puliszka lesz annak a nemzetközi gasztronómiai rendezvénynek a főszereplője, amelyet egy közös uniós pályázat nyomán rendez a két megye. Az összesen 148 ezer eurós, Gasztronómiai Utazás címet viselő projekt célja az volt, hogy a térség lakói jobban megismerjék egymás ételeit és étkezési kultúráját. Az adott táj vagy kistérség többféle jellemző ételét elkészítik és kínálják a vendégeknek, de a puliszka kötelező, miként a Nyírség esetében is kötelező volt a káposzta. A turciak biztosak benne, hogy a juhtúrós, ordás, töpörtyűszalononnás vagy juhtejes puliszkájuk egyik pohárka szilvapálinkával „felvezetve” legalább olyan sikert arat, mint a nyírségek fő eledele. A fesztivál hangulatáról több népzene- és néptáncgyűttes gondoskodik.

Bogánics és Zurboló a tánc világnapján

A tánc nemzetközi világnapja alkalmából április 28-án, szombaton 17 órától a kolozsvári Bogánics Néptáncgyűttes és Zurboló Táncgyűttes ünnepi néptánc-előadására kerül sor a János Zsigmond Unitárius Kollégium dísztermében. Műsor: felcsiki táncok az Apróbogánics, tordaszentlászlói táncok a Kisbogánics, magyarpalatkai és szatmári táncok a Bogánics, valamint gerendkeresztúri táncok a Zurboló előadásában, közreműködik a Harmadik zenekar.

Örkény-centenárium előadás

Örkény István születésének századik évfordulója alkalmából a *Tótek* című tragikomédiát játssza a Csiki Játékszín,

Victor Ioan Frunză színrevitelében. Ma, csütörtökön 19 órától az Antigoné-bérleteknek játsszák az előadást, de a színház minden bérletes előadására jegyek is válthatók.

Kerekasztal-beszélgetés a múlt és a jelen színházáról

Kerekasztal-beszélgetést szervez *Kolozsvári színház tegnap és ma* címmel a Kolozsvár Társaság Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója, Visky András, a színház művészeti igazgatója, valamint Kötő József színháztörténész részvételével. A beszélgetés április 28-án, szombaton 17 órakor kezdődik a Kolozsvár Társaság székhelyén (Fötér 22.), a moderátor szerepét Kántor Lajos irodalomtörténész tölti be majd.

Ne tanítsák Faludy Györgyöt?

Hírösszefoglaló

► Kivételné a Jobbik országgyűlési képviselője, Ferenczi Gábor a magyarországi Nemzeti Alaptantervből Faludy Györgyöt a költő biszexuális hajlamai miatt. Ferenczi Gábor *Miért lehet a Nemzeti Alaptanterv része Faludy György munkássága?* címmel intézett a napokban írásbeli kérdést a nemzeti erőforrás miniszterhez – írja a *Népszabadság*. A Jobbik országgyűlési képviselője levelében arra emlékeztetett, hogy frakciójuk már korábban is kifogásolta: kimaradtak az új Nemzeti Alaptantervből „az *Erdélyi Helikon* szerzői, irodalmunk transzilvániai áramlata, Tormay Cécile és a *Napkelet*”. A lap ugyanakkor hozzáteszi: Tormay Cécile író nő közismert lesbikus volt, de a szélsőjobboldaliaknak láthatólag fogalmuk sincs erről.

A *Népszabadság* idézi a képviselőt, aki szerint Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár legutóbbi, ezzel kapcsolatos válaszában leszögezte: a kötelező tananyagban „a kikristályosodott gyöngyszemek” kapnak helyet. Ferenczi szerint azonban Faludy György nem tartozik a „gyöngyszemek” közé. „A kommunistából átvedlett »szabad demokrata« nyíltan vállalta biszexuális hajlamát, mely úgy érzem, nem jelenthet köve-

A Kossuth-díjas író, költő 2006-ban, 96 évesen hunyt el

tendő példát a magyar diákok számára” – hangzik Ferenczi Gábor okfejtése.

A lap szerint Réthelyi Miklós válaszában nem utasítja vissza a jobbkios képviselő állításait, mindössze annyit ír, hogy a Nemzeti Alaptanterv még csak egy tervezet, és a véglegesítése nem történt meg. „Azért került társadalmi és szakmai vitára, és azért dolgoznak rajta szak-

mai bizottságok, hogy a hiányosságait, ahol csak lehet, orvosoljuk. A Nemzeti Alaptanterv – miközben hangsúlyt fektet a kortárs irodalom oktatására is – nevesíteni csak olyan szerzőket kíván, akiknek életműve az irodalomtörténetben rögzült értéket képvisel, kortárs politikai szerepvállalásától függetlenül” – idézi a *Népszabadság* Réthelyi miniszter válaszát. ◀

POSZT: minden jegy elkelt a kolozsváriak előadására

MTI

► A POSZT-ra meghirdetett jegyek árusításának első napján elkelt az összes belépő a Kolozsvári Állami Magyar Színház *Hedda Gabler* című előadására – mondta Stenczer Béla, a rendezvény ügyvezető igazgatója. A június 7. és 16. között sorra kerülő XII. Pécsi Országos Színházi Találkozó (POSZT) iránt általában nagy az érdeklődés: versenyprogramjaira a belépők mintegy húsz százaléka egy nap alatt elkelt.

Stenczer Béla elmondta, kedden kezdtek meg a jegyek árusítását. Az internetes jegyértékesítés népszerűbbé válásával az elmúlt évekhez képest kevesebben várták a reggeli pénztárnyitást a Pécsi Nemzeti Színháznál, de a közönség tagjai személyesen vagy számítógép előtt ülve rövid időn belül megvásárolták a Vig-színház *Makrancos Kata*, a kolozsvári társulat *Hedda Gabler* és a nyíregyházi Mórincz Zsigmond Színház *Koccanás* című előadásának összes belépőjét.

A magyar színházi világ legmagasabb eseményén idén hét nagyszínpadi és hét stúdiószínházi előadás száll versenybe. A darabokat Lőrinc Katalin táncművész, Rockenbauer Zoltán művészettörténész, Zappe László kritikus és Bicskei István rendező, koreográfus válogatta ki a magyarországi és határon túli magyar színházak 2011. március 1. és 2012. február 29. között bemuta-

tott előadásai közül. A produkciók a Pécsi Nemzeti Színházban és a Bóbita Bábszínházban láthatók majd, a díszvendég Cserhalmi György színművész lesz.

Az Andrei Șerban-rendezte *Hedda Gabler* június 15-én és 16-án láthatja Pécs közönsége. Erdélyből a marosvásárhelyi Yorick Stúdió és a Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának közös produkciója, a *Bányavirág* is a POSZT versenyprogramjában szerepel. Székely Csaba darabját június 14-én és 15-én játszzák Pécsen.

Az ügyvezető elsősorban a Kodály Központba és a Zsolnay Kulturális Negyedbe tervezett, úgynevezett off-programok közül kiemelte a tizennyolc év után újra színpadra lépő East együttes koncertjét, a L'art pour L'art jubileumi estjét, valamint Varnus Xaver koncertjét Bodrogi Gyula színművész vendégzereplésével. A POSZT-ot emellett számos kiállítás, koncert, író-olvasó és közönségtalálkozó színesíti. A színházi találkozók idején kezdődő *Sétatér fesztivál* idén a Zsolnay negyedben kap helyet, s a negyed és a belváros között városnéző kisvonat is szállítja a közönséget. A 175-180 millió forintos költségvetésből megszervezett POSZT az elmúlt évek tapasztalatai alapján mintegy ötvétezer látogatót vonz, s nemcsak a rendezvényhelyszínnek, hanem a baranyai megyeszékhely szállodái és éttermei is megtelnek vendégekkel. ◀

Bánk bán Vásárhelyen

ÚMSZ

► Még két napig – ma és holnap – nyílik lehetősége a marosvásárhelyi színházba járó közönségnek megtekinteni a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház *Bánk bán* című előadását. Katona József színművét bérletes vendég-előadásként mutatja be a Nemzeti Színház nagytermében a sepsiszentgyörgyi társulat. Az előadás rendezője Bocsárdi László, aki a Bukarestben hétfő éjjel tartott UNITER-gálán a legjobb rendezésért járó díjat vette át a craiovai Marin Sorescu Nemzeti Színházban színe vitt *Caligula* című előadásért. Ma este 7 órától a Dely Ferenc- és Harag György-bérletek, holnap, pénteken este 7-től

pedig a Bernády György mecénás bérletek, a Kemény János bemutatkozó bérletek és a Kovács György-bérletek tulajdonosait várják a marosvásárhelyi színházba. A szervezők felhívják a nézők figyelmét, hogy az összevonások miatt egyes bérleteket a meghirdetettől eltérő napra helyeztek át, így a nézők eredeti helyüktől eltérő ülőhelyet kapnak, melyek igénylésére legkésőbb az előadást megelőző napig lehet sort keríteni. A szabadon maradó helyek függvényében az előadásokra álló jegyek is válthatók a Kultúrpalota jegyirodájában 12 és 17.30 óra között, telefon: 0265261420 és 0372758230, valamint előadáskezdés előtt egy órával a színházi jegypénztárban. ◀

A Bánk bánt tavaly szeptemberben mutatták be Sepsiszentgyörgyön

Kultúrfolyam Nagyváradon

Totka László

► Vasárnap kezdődik a *Festum Varadinum*. A nagyváradai kulturális rendezvénysorozat a Varadinum Kulturális Alapítvány és a négy magyar történelmi egyház jóvoltából huszonegyedik alkalommal szervezik meg – tájékoztatta tegnap a sajtót Biró Rozália, Nagyvárad alpolgármestere. Az idei Festum fővédnökei Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter, valamint Halász János, a magyarországi Nemzeti Erőforrás Minisztérium államtitkára. A sorozat vasárnap, április 29-én ünnepi istentisztelettel indul útjára a nagyváradi-újvárosi református templomban. Előrendezvényként április 28-án, szombaton a Diákokért Egyesület szervezésében a Könyv Napjára várják az érdeklődőket, az Ady Endre Líceum dísztermében. A rendezvénysorozat gerincét alkotó, immár hagyományos programok mellett az idei rendezvénysorozatba új szint hoz, hogy Fényes Szabolcsra, az Erkel Ferenc-díjas, nagyváradi születésű zeneszerzőre emlékeznek. Május 6-án, vasárnap a nemzetközi *Mamamérföld* nevű séta 17 órától indul a Szent László térről. A Szülés Hete apropóján szervezett tájékoztató rendezvényen kismamák és családtervezőknek nyújtanak információkat. A sorozat ugyanaznap 18 órától a Szakszervezetek Művelődési Házában sorra kerülő díjkiosztó ünnepséggel, majd az azt követő, *Fényesség Csillag* című, táncos misztériumjátékkal ér véget. ◀

Döbbenet a Camp Nouban

Labdarúgás

T. J. L.

Hiába vezetett már két góllal is a Barcelona, a John Terry kiállítása miatt közel egy órát emberhátrányban játszó Chelsea 2-2-t ért el kedden este a Camp Nouban, és 3-2-es összesítéssel bejutott a labdarúgó Bajnokok Ligája döntőjébe.

A két vereség (0-1 a Chelsea-vel Londonban és 1-2 a Real Madriddal hazai pályán) után angol ellenfeleiknek nekieső katalánok még most sem tudják, hogyan bukhattak el egy olyan mérkőzést, amelyen a labdarúgás aránya 72-28 százalék, a szögtrúgásoké 10-1, a lövéseké pedig 12-4. Roberto di Matteo ezúttal is módfelett pramitikus tanítványai két soros védelemmel kezdték és zárták is a mérkőzést, viszont amikor kellett, azaz 0-2-nél, megcsillantották támadóerejüket is. A Kékek jól felkészültek ugyan a domináns futballal járó Barca-rohamokra, de a 35. percben mégis hálójukban táncolt a labda – Busquets gurított kapuba miután csapattársai kikapcsolták a londoni védelmet.

Két perccel később John Terry hátulról rúgott bele Alexis Sánchezbe és Cüneyt Çakir török játékvezető azonnal kiállította. A Barcelona gyorsan kihasználta az emberelőnyt: a 43. percben, a megszokotthoz képest fordított szereposztásban, Messi adott tökéletes gólpasszt

Iniestának, aki nem hibáztatott, 2-0. Az első féldő hosszabbításában pazar góllal szépített a Chelsea: Lampard remekül ugratta ki Ramirest, aki 15 méterről emelt Victor Valdés felett a hálóba, 2-1.

Szünet után folytatódott is a Barca-nyomás, s Iniesta

blokkolt lövése után büntetőhöz jutottak a katalánok – Drogba szabálytalankodott Messivel szemben. A 48. percben jогosan megítélt tizenegyes a sértett fél a felső lécre vágta, Cech verve volt.

Aztán Puyolék végleg beköltöztek az angolok térfel-

re, fullasztó nyomás közepe próbálták feltörni a di Matteo-féle „cattenacciót”, s amikor a 82. percben végre betaláltak, a török sípmester les miatt érvénytelenítette Sanchez találatát. A 90. percben Mascherano 20 méteres lövését Cech tolta szögletre, majd jött a feketeleves. Amikor már minden Barca-játékos rohamozott, Torres lecsapott egy előre vágott labdára, s saját térfeléről indulva bevezette a 16-oson belülre, kicselezte Valdést, és az üres kapuba gurított, 2-2.

Ez volt a két csapat tizenkettedik találkozója UEFA-kiírásban: négy Chelsea és három Barcelona-győzelem mellett immár öt döntetlen szerepel a listán. Érdekes, hogy az 1999/2000-es szezon kieséses szakaszában a Chelsea 3-1-re nyert otthon, majd az 5-1-re kikapott Barcelonában – a visszavágót Guardiola és Di Matteo, azaz a két mostani edző is végigjátszotta.

Egy hét alatt az FC Barcelona minden szinten csődöt mondott, hiszen a minden bizonnyal elmaradó spanyol címvédés mellett a BL-finálé jutást is elpuskázta. ◀

Röviden

Liga-2, 23. forduló

A labdarúgó Liga-2 23. fordulójában: első (keleti) csoport: FC Botoşani–Gloria Buzău 1-0, Galaci Dunărea–Konstancai Farul 3-0, Săgeata Năvodari–Bukaresti Dinamo II 2-0, CS Otopeni–Callatis Mangalia 0-1, Konstancai Viitorul–CSMS Iaşi 1-1, Bákói FCM–CF Brăila 2-3, Astra II Giurgiu–FC Snagov 3-0 (játék nélkül), Victoria Brăneşti–Delta Tulcea 0-3 (játék nélkül). Második (nyugati) csoport: Nagybányai Măramaros FC–Temesvári Poli 0-5, FC Argeş Piteşti–CSM Râmnicu Vâlcea 2-2, Dévai Mureşul–Nagyváradai Bihar FC 1-4, Chindia Târgovişte–ALRO Slatina 0-0, Nagyváradai Luceafăru–FC Olt 3-1, UTA–Gyulafehérvári Unirea 1-0, Gaz Metan Severin–Besztercei Gloria 3-1, Bukaresti Juventus–Tordai Arisul 3-0 (játék nélkül).

Balázs Attila negyeddöntős

Rangos ellenfél, az olasz Potito Starace legyőzésével (6-3, 6-4) Balázs Attila a legjobb nyolc közé jutott a Bukarestben zajló salakpályás ATP-tenisztornán. Következő ellenfele Xavier Malisse.

A katalánoknak Fernando Torres adta meg a kegyelemdőfést a mérkőzés utolsó perceiben

Elődöntőben Temesvár

Kosárlabda

Turós-Jakab László

Megelőlegezve a Román Kosárlabda-szövetség (RKSZ) döntését a Bukaresti CS Municipal óvása ügyében, a Temesvári BC férfi csapatának vezetősége a Constantin Jude Sportscentrum hétvégi műsorára tűzte a Kolozsvári U-Mobitelco BT elleni elődöntő első két összecsapását, amelyekre szombaton és vasárnap kerül sor.

Tegnap délután az RKSZ versenybizottsága elutasította a CSM óvását miután bebizonyosodott, hogy – bár nem tudta elismervénnyel bizonyítani – a temesvári klubvezetés idejében befizette a Branko Csuics technikai fauljtáért járó pénzbírságot, így a szerbnek játékjoga volt. Maradt tehát a pályán elért eredmény (Temesvár–CSM 78-64), amelynek köszönhetően a Bega-mentiek 3-2-re nyerték a párharcot.

A bajnoki címvédő U-Mobitelco BT és a BC között az alapszakaszban érvényesült a papírforma: Kolozsváron (85-68) és Temesváron (72-71) is hazai siker született.

A másik ágon Medgyesen indul a Gaz Metan és a CSU Asesoft Ploiesti három győzelemig tartó sorozata. A bajnokságban mindkét szer a Prahova megyeiek nyertek, idegenben 20-0-ra (zöld asztali döntés nyomán) és Braziban pedig 75-72-re.

A női bajnokságban tegnap a rájátszás második sza-

kasza keretében léptek pályára. Az 5-8. helyekért a BCM Danzio 86-60-ra verte Temesváron a CST Alexandriát és 2-0-lal nyerte a párharcot. Craiován a helyi SCM U és a Gyulafehérvári CSU találkozott. A hazai 98-63-at követően a CSU 90-56-ra nyerte az idegenbeli meccset is és az 5. helyért játszhat a temesváriakkal. Az alexandriai és a craiovai csapat a 7. helyért folytathatja, az előbbiekhöz hasonlóan két győztes csatáig.

A 9-12. helyekért is indultak a sorozatok. A CS Municipal Sportul Studentesc 91-61-re verte Bukarestben az U-t, s ma is a fővárosban fogadja kolozsvári ellenfelét. A Rapid–Brassói Olimpia párharc ma kezdődik és holnap folytatódik – Bukarestben.

Az idegenbeli sikert követően a Poli Național tegnap kikapott Iaşi-ban a CSM U-tól (60-61), így szombaton Nagyváradon dől el, hogy ki marad az élvonalban. A másik kieső minden bizonnyal a Bball 6 Sepsi BC lesz, amely ma a Bukaresti Olimpiát fogadja. Az első mérkőzést 39-93-ra veszítették el Veres Attila és Vass Ildikó tanítványai, s bravúr Sepsizsentygyörgyön sem várható a nagyon fiatal és tapasztalt játékosokból álló Kovászna megyei alakulattól.

A Szatmárnémeti CSM–Aradi ICIM UVG (az első mérkőzésen: 54-61) és Marosvásárhelyi Nova Vita–CSM Târgovişte (50-72) elődöntő mérkőzések lapzárta után fejeződtek be. ◀

Sheffield: hullnak a kiemeltek

Sznúker

T. J. L.

Kedden este újabb kiemelt búcsúzott a sheffieldi Crucible Színházban zajló sznúker világbajnokságon: az utóbbi hónapokban kiegyensúlyozottan jól teljesítő angol Stephen Lee-t honfitársa, Andrew Higginson győzte le 10-6-ra.

Stephen Hendry (23. a világranglistán), Jamie Jones (36.), David Gilbert (68.) és Cao Jüpeng (81.) után

Higginson az ötödik olyan továbbjutó, aki a selejtező nyomán került fel a főtáblára. A sorsolás szeszélye folytán ketten közülük egymás ellen játszanak, Jones Higginsonnal.

Szintén keddi esti angol párharcban Barry Hawkins előnnyel zárta a világlétső Mark Selby elleni első „féldöntőt”, 6-3.

Tegnap az angol Joe Perry ott folytatta Graeme Dottal, ahol első nap abbahagyta: az első játékrész 8-1-e után meglepően sima 10-1-re

nyerte a skót elleni párharcot.

Ennél jóval kiegyensúlyozottabb volt a Ting Csün-huj és a szintén a selejtezőből jött Ryan Day találkozójának második része. A kínai 4-6-ról 8-6-ra fordított, a hajrá azonban a walesinek sikerült jobban, aki 10-9-re nyert. Délután az angol Judd Trump 10-7-re verte a walesi Dominic Dale-t, és indult a walesi Mark Williams és a kínai Luj Csuang mérkőzése is („féldöntőben: 6-3).

Lapzárta után megkezdő-

dött az Allister Carter–Mark Davis angol párharc és befejeződött a Selby–Hawkins találkozó is.

Ma befejeződnek az első forduló mérkőzései (Carter–Davis és Williams–Csuang) és két párbant már a legjobb nyolc közé jutásért játszanak: a walesi Stephen Maguire Joe Perryvel, az ausztrál Neil Robertson pedig az angol David Gilberttel találkozik. A világbajnokság eme fázisában már legtöbb 25 frame-et játszanak, a győzelemhez tehát 13 kell. ◀

Bundabotrány Kínában

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

Életét féltette, amikor kényszervallatások közepette bevallotta „bűneit” a kínai bundabotrány egyik fővádlottja, Hszie Ja-lung (Xie Yalong), a Kínai Labdarúgó Szövetség volt vezetője – mondta a kedden bíróság elé állított egykori sportvezető ügyvédje és a férfi húga. Hszie ellen korrupciós és bundaügyek miatt indítottak eljárást; a vád szerint 1,72 millió jüan (0,91 millió új lej) kenőpénzt fogadott el, 120 ezer jüant (63600 új lej) például a Nike cég marketinggel foglalkozó illetékeseitől, 210 ezer jüant (111300 új lej) pedig a kínai Impulse sportszergyártótól.

A 11 órán át tartó keddi tárgyalást követően az északkelet-kínai Liaoning tartomány Tantung (Dandong) városában Hszie ügyvédje közölte újságírókkal, hogy ügyfelét 2010 szeptemberé – őrizetbe vétele – óta a rendőrségi kihallgatások során különféle kínzásoknak vetették alá, elektromos sokköt, alvásmegvonást alkalmaztak nála, és pofozták.

Csin Hsziao-kuang (Jin Xiaoguang) a bíróság épületén kívül beszámolt arról: Hsziet többször véresre verték. A volt sportvezető állítólag azt mondta, csak az életét mentette, amikor elismerte az ellene felhozott vádakot, s arra várt, hogy a televízió kamerái elé állhasson, és elmondhassa az igazat.

A South China Morning Post című hongkongi lap összeállításában idézik Hszie húgát is, aki jelen volt a keddi bírósági tárgyaláson. Hszia Jamej (Xie Yamei) szerint bátyja a vádban szereplő összegből több mint egymillió jüant nem felelős. Azt is elmondta, hogy bátyjának szívpanaszai voltak, miután megverték és elektromos sokkolóval bántalmazták.

A Hszinhua hírügynökség szerdai összeállításában beszámol arról: Hszie Ja-lung ügyvédje kérelmezte, hogy ügyfele valamennyi vallomását tekintés semmisnek, mivel azokat – állítása szerint – erőszakkal csikarták ki belőle.

Hszie ügye annak a kínai bundabotránynak a része, amelyben körülbelül ötven sportvezető, futballklub tulaj-

donos és bíró és volt játékos érintett. A szövetség volt helyettes vezetőjét februárban 10 és fél évi börtönre és pénzbüntetésre ítélték, mert bizonyítást nyert, hogy 1,25 millió jüant (0,66 millió új lej) fogadott el mérkőzések eredményének bebiztosításáért. Szerdán Hszie utódja, az 50 éves Nan Jung (Nan Yong) áll bíróság elé Liaoning egy másik városában, Tielingben, míg a nemzeti válogatott négy volt tagjának ügyét Senjang (Shenyang) városban tárgyalják. Ugyancsak vádat emeltek Li Tung-seng (Li Dongsheng) ellen, aki a futballszövetség játékvezetői bizottságának vezetője volt. Ő 790 ezer jüant (418700 új lej) fogadott el, és további 60 ezer jüant (31800 új lej) elszikkasztott. ◀